

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И
СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ**

**СТРАТЕГИЈА
НАДЗОРА НАД ОПОЈНИМ ДРОГАМА И СУЗБИЈАЊА ЗЛОУПОТРЕБЕ ОПОЈНИХ
ДРОГА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА ПЕРИОД ОД 2016. ДО 2021. ГОДИНЕ**

Бања Лука, јун 2016. године

САДРЖАЈ

Садржај	2
Сажетак	3
I Увод	4
II Основ за израду Стратегије	4
III Анализа тренутне ситуације злоупотребе опојних дрога у Европи и Републици Српској	5
IV Водећи принципи	10
4.1. Принцип уставности и законитости	10
4.2. Принцип заштите људских права	10
4.3. Принцип свеобухватног и континуираног рјешавања проблема злоупотребе опојних дрога.....	10
4.4. Принцип глобалности појаве злоупотребе опојних дрога	11
4.5. Принцип децентрализације	11
4.6. Принцип уравнотеженог и мултидисциплинарног приступа	11
V Кључна поља дјеловања	11
5.1. Смањење потражње опојних дрога	11
5.2. Смањење понуде опојних дрога	17
5.3. Унапређивање координације активности на сузбијању злоупотребе опојних дрога	20
5.4. Унапређивање активности на пољу међуентитетске, регионалне и међународне сарадње у борби против злоупотреба дрога	21
5.5. Праћење, информациони систем, истраживање и евалуација у области злоупотреба опојних дрога	22
VI Улоге и одговорности учесника у процесу реализације и координација активности	25
6.1. Влада Републике Српске	25
6.2. Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске	25
6.3. Министарство просвјете и културе Републике Српске	25
6.4. Министарство унутрашњих послова Републике Српске	26
6.5. Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске	26
6.6. Министарство правде Републике Српске	26
6.7. Тужилаштва Републике Српске	27
6.8. Невладин сектор	27
VII Организација и дјелокруг рада Владиних тијела	27
7.1. Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога РС	27
7.2. Тим за праћење спровођења Стратегије надзора над опојним дрогама	28
VIII Извори финансирања	28
IX Оперативни план	29
X Извјештавање.....	29

САЖЕТАК

Стратегија надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за период од 2016. до 2021. године (у даљем тексту: Стратегија) је оквирни стратешки документ који представља смјернице за дјеловање свих Владиних институција, јавних установа, организација цивилног друштва и појединаца на сузбијању злоупотребе опојних дрога, превенцији зависности, те пружању помоћи зависницима, повременим конзументима опојних дрога и породицама на превладавању тешкоћа у вези са злоупотребом дрога.

Стратегија је одговор друштва у суочавању са проблемима у вези са злоупотребом опојних дрога и активно приступање одржавању и унапређивању безбједности, здравља, правде, заштите слободе у друштву, а утемељена је на основним начелима и вриједностима правног система Републике Српске, те стручном знању и истраживањима у овој области.

Злоупотреба опојних дрога, најчешће праћена развојем зависности, глобална је појава присутна у многим земљама свијета без обзира на њихов социјално-економски развој, тако да ни Република Српска не може бити изолована и поштеђена проблема злоупотребе опојних дрога, као једног од врло важних проблема са којим се наше друштво мора суочити. Нарастањем злоупотребе опојних дрога у друштву, расте и стопа криминалних радњи које су починили зависници, као директна посљедица злоупотребе опојних дрога, што од друштва захтијева и адекватну реакцију.

Географски положај БиХ, односно Републике Српске, на Балкану чини је погодном за транзит опојних дрога из земаља истока у земље запада („балканска рута“). Све те околности довеле су до појачане потражње и злоупотребе опојних дрога у нашем друштву, нарочито међу младима, што за нас представља нови изазов и захтијева проналажење нових могућности за развој програма смањења потражње и понуде опојних дрога.

Општи циљеви Стратегије су очување и унапређивање здравља становништва, те спречавање и смањење злоупотребе опојних дрога. Предузетим мјерама и активностима требало би да се задржи ниска стопа раширености злоупотребе опојних дрога, у оквирима друштвено прихватљивог ризика да се не би нарушиле традиционалне вриједности нашег друштва и угрозила безбједност становништва.

Стратегија заговара системско развијање мреже институција и организација цивилног друштва, у оквиру којих ће се осигурати доступност и расположивост третмана, лијечења, рехабилитације и социјалне реинтеграције зависника, али и одлучно и досљедно примјењивање и спровођење законских мјера против производње и продаје опојних дрога. При изради Стратегије, будући да се ради за период од јануара 2016. до јануара 2021. године, водило се рачуна да буде у складу са стварним потребама и могућностима које произлазе из актуелног стања друштва.

I УВОД

Стратегија надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за период од 2008. до 2012. године (усвојена од Народне скупштине 27. фебруара 2008. године) била је оквирни документ за спровођење различитих активности сузбијања злоупотребе опојних дрога, лијечења и бриге о зависницима и повременим конзументима опојних дрога. Стратегија је конкретније дефинисала организацију и дјелокупруг рада тијела Владе Републике Српске одређених за праћење спровођења Стратегије, прецизирала састав Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске и задужила Комисију да донесе Акциони плана за спровођење Стратегије (Влада Републике Српске, 21. јануар 2010. године).

Спровођење Стратегије захтијевало је уравнотежен, мултидисциплинаран и координисан приступ свих партнера у реализацији планираних мјера и активности. Такав приступ захтијевао је координацију свих актера укључених у борбу против зависности, како на свим нивоима власти, са посебним нагласком на улогу јединица локалне самоуправе, тако и међу невладиним организацијама, вјерским заједницама и различитим грађанским иницијативама у области зависности.

II ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ

Уставни основ за доношење ове стратегије садржан је у Амандману XXXII т. 5, 12. и 15. на члан 68. Устава Републике Српске, а правни основ у члану 6. Закона о производњи и промету опојних дрога („Службени гласник Републике Српске“, број 110/03), којим је прописано да Народна скупштина, на приједлог Владе, усваја Стратегију која се односи на надзор над опојним дрогама, сузбијање злоупотребе опојних дрога и помоћи зависницима о опојним дрогама.

Осим тога, много међународних докумената налаже доношење низа законских рјешења и преузимање обавеза које се тичу регулисања области људских права, уређења хуманих односа у друштву, али и директне надлежности у борби против наркоманије и злоупотребе опојних дрога, као што су:

- Јединствена конвенција о опојним дрогама (усвојена 1961. године, допуњена и измијењена Протоколом из 1972. године),
- Конвенције о психотропним супстанцама (усвојена 1971. године),
- Конвенције Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци (усвојена 1988. године),
- Политичка декларација Специјалне секције Генералне скупштине Уједињених нација, која је усвојена 1998. године и која је обавезала све земље чланице да до 2008. године креирају и спроведу своје стратегије и програме за смањење понуде и потражње опојних дрога.

Ова стратегија усклађена је са стратегијом Европске уније на подручју опојних дрога, одредбама Савјета Европе, конвенцијама Уједињених нација, међународним правним оквирима и другима договорима у вези са различитим облицима међудржавне сарадње у области рјешавања проблема до којих доводи злоупотреба и коришћење опојних дрога, као и са стратегијама земаља у окружењу. Важећи стратешки документи, као и законска регулатива Босне и Херцеговине и Републике Српске из области здравствене и социјалне заштите, безбједности, правосуђа, образовања и спречавања и сузбијања злоупотребе опојних дрога дају основу и потврду за могућност доношења и спровођења Стратегије.

III АНАЛИЗА ТРЕНУТНЕ СИТУАЦИЈЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ОПОЈНИХ ДРОГА У ЕВРОПИ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

На основу извјештаја Канцеларије за дрогу и криминал Уједињених нација, процјењује се да је током 2010. године у свијету око 300 милиона људи, старости од 15 до 64 године, конзумирало неку илегалну дрогу бар једном током године. У односу на претходне године, тренд употребе опојних супстанци је остао стабилан, али се процјењује да између 15,5 и 38,6 милиона људи има развијен поремећај усљед злоупотребе опојних дрога, међу којима особе са развијеном болести зависности заузимају посебну пажњу. На основу процјена за 2008. годину, око 16 милиона људи има развијену хероинску зависност, а три милиона (18,9%) живи са ХИВ-ом. Глобална преваленција хепатитиса Ц у 2010. години међу инјекционим корисницима дрога кретала се око 46,7%, односно 7,4 милиона инјекционих корисника било је заражено хепатитисом Ц. Нови подаци упућују на повећан ризик у погледу јављања заразних болести и међу неинјекционим корисницима дрога, који се јавља усљед ризичног сексуалног односа. Према постојећим подацима, утврђено је да долази до пораста броја хероинских зависника у Азији и Африци, док је њихов број стабилан на подручју Европе, али уз пораст употребе синтетичких опијатских супстанци (UNODC, 2012).

Током протеклог петогодишњег периода (од 2008. до 2013. године) у Републици Српској спроведене су бројне активности на унапређивању прикупљања података у области злоупотребе опојних дрога успостављањем јединствене базе података о лијеченим зависницима, те спровођењем истраживања која су омогућила прикупљање података о употреби опојних дрога у општој популацији, али и посебним социјалним групама.

Током 2010. године у Јавној здравственој установи Институт за јавно здравство Републике Српске успостављен је регистар лијечених зависника. Процесом извјештавања обухваћене су болнице, центри за ментално здравље и удружења за борбу против болести зависности. Извјештавањем се прате подаци о особама лијеченим због злоупотребе или зависности о опојним дрогама, а које се односе на социодемографске карактеристике, модалитете ризичног понашања, ток лијечења, те етиологију развоја зависности. Крајем 2011. године у Републици Српској је регистрован 291 лијечени зависник, док су током 2012. године регистрована 32 нова зависника, тако да су крајем 2012. године евидентирана укупно 323 лијечена зависника, од тога је 288 мушкараца и 35 жена.

Највећи број лијечених зависника припада опијатском типу зависности, тј. примарно средство зависности је хероин, просјечна старост зависника је 33 године, а највећи број се налази у старосној категорији од 30 до 34 године. Од укупног броја лијечених зависника, њих 60,2% наводи да је породица прва открила проблем са зависношћу, а 10,6% да је то била полиција. Разматрајући судске процесе, 62,1% регистрованих зависника није имало судских процеса у периоду евидентирања, код 21,6% зависника је био у току судски процес, а код 5,7% је покренута истрага.

Као најчешћи разлог експериментисања опијатима и дрогама, зависници наводе знатижељу (23,6%), утицај вршњака или партнера (15,5%) и разоноду (14,2%), док се међу доминантним етиолошким факторима, процијењеним од здравствених професионалаца, истиче утицај микросоцијалне климе на коју породица није утицала (друштво, партнер) и дисфункционалност породице. Од укупног броја лијечених зависника утврђено је да се 31,2% зависника предозирало бар једном. У погледу кретања заразних болести, утврђено је да 33,1% зависника има позитиван тест на хепатитис Ц, а то указује на ризично понашање које зависнике ставља у ризик од заразних болести.¹

¹ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске: особе лијечене због злоупотребе опојних дрога; Извјештај за Републику Српску, Бања Лука: ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске; 2011, 2012.

Будући да је регистар лијечених зависника успостављен током 2010. године, потребан је интензиван даљи рад на његовом континуираном развоју и ширењу са циљем евалуације специфичних програма и праћења промјена у трендовима зависности у наведеној циљној популацији. Увођење регистра у казнено-поправне установе омогућило би већи обухват зависника који су због зависности починили кривично дјело те дошли у сукоб са законом, а нужно нису тражили стручну помоћ у здравственим установама и/или терапијским заједницама. Тако би извјештавање било свеобухватније и добила би се потпунија слика о броју лијечених зависника.

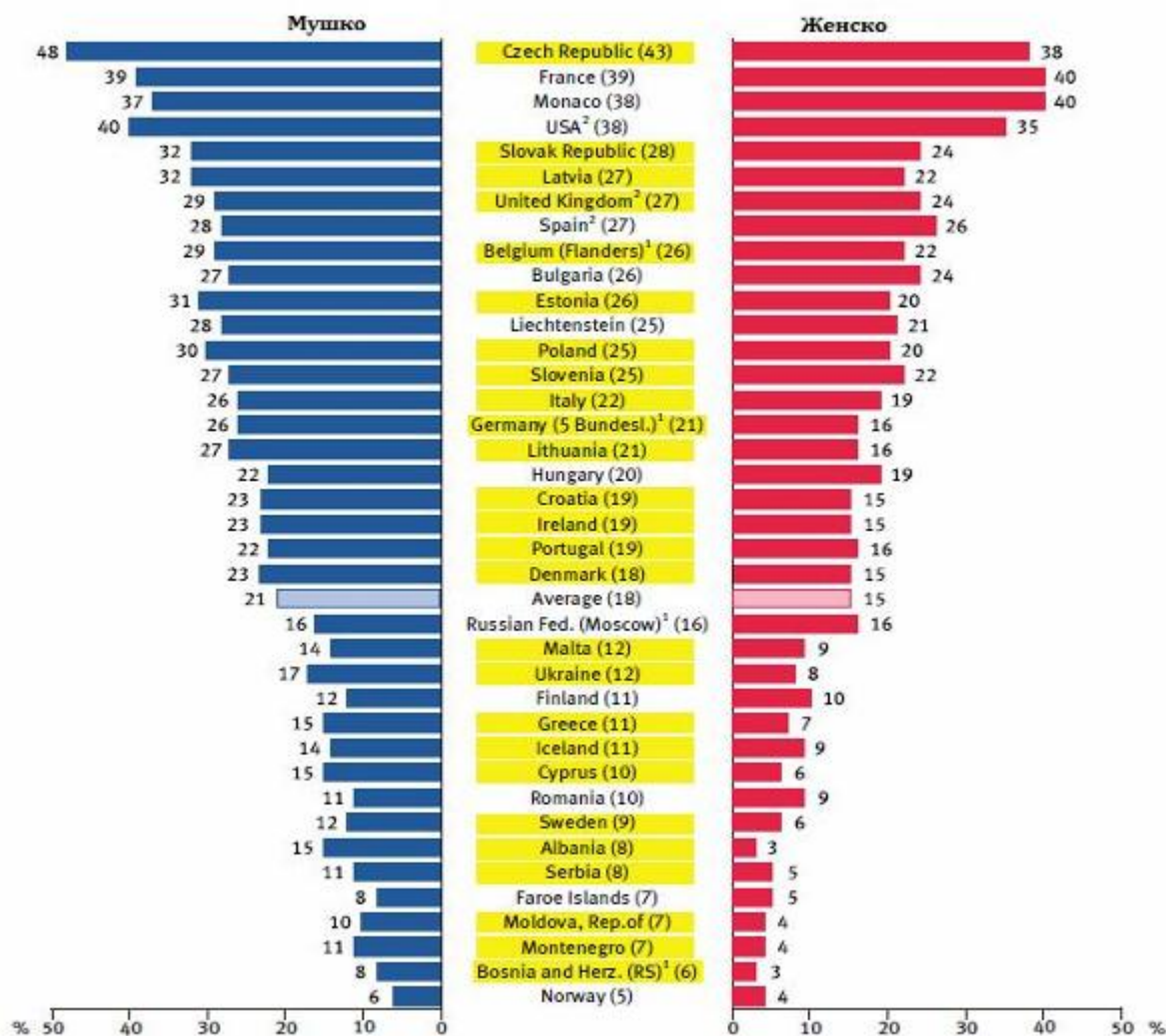
Према резултатима ESPAD истраживања (енгл. ESPAD – European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), које је спроведено у Републици Српској током 2011. године, међу ученицима првих разреда средњих школа канабис је пробало 4,5% ученика, значајно више дјечака него дјевојчица. Највећи проценат ученика који су користили марихуану су своје искуство остварили са 14 и више година. Средства која се инхалирају бар једном је пробало 5,3% ученика, а средства за смирење 4,2% ученика, већи проценат дјевојчица него дјечака. Поредећи резултате ESPAD истраживања из 2011. и 2008. године, утврђен је тренд благог раста употребе инхаланата 2011. године (2,5%), док је скоро идентичан проценат ученика који су конзумирали канабис (4,9%) током поменутих двије године.²

Поредећи резултате добијене ESPAD истраживањем током 2011. године са резултатима 35 европских земаља чланица наведеног истраживачког пројекта, Република Српска има најнижи ниво употребе опојних супстанци, заједно са Норвешком и осталим земљама на подручју југоисточне и сјеверне Европе, код којих се преваленција употребе опојних супстанци међу адолесцентима првих разреда средње школе креће од 5% до 9% (Црна Гора, Молдавија, Србија, Албанија, Шведска), (Слика 1).

На основу резултатима истраживања здравља становништва из 2010. године, у Републици Српској 4,7% одраслог становништва (18 и више година) пробало је неку опојну супстанцу, највише њих таблете бенседин, тродон и амфетамин (2,8%), марихуану (0,8%), а затим лијепак (0,7%), хашиш (0,2%) и хероин (0,2%). Психоактивне супстанце пробало је највише становништва старости од 35 до 44 године (6,3%), а најмање у старосној категорији од 18 до 24 године (2,7%), нешто више жена (5,4%) него мушкараца (4,2%). Будући да су истраживањем добијене веома ниске вриједности преваленције коришћења психоактивних супстанци, претпоставка је да испитаници који су пробали тзв. теже дроге нису дали искрене одговоре и да приказани подаци не одражавају стварну слику о нивоу употребе психоактивних супстанци у Републици Српској. Да би се добила што објективнија слика злоупотребе опојних дрога у општој популацији, потребно је развити специфичан истраживачки метод и спроводити циљно усмјерена истраживања која ће смањити социјално пожељне одговоре на најнижи могући ниво.³

²Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, Употреба дувана, алкохола и дрога међу ученицима првих разреда средњих школа, Бања Лука: ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, 2011.

³Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, Истраживање здравља становништва Републике Српске, Бања Лука: ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске; 2010.

Слика 1. Процент младих (према полу) који су пробали неку од опојних супстанци, ESPAD 2011.⁴

Током 2012. године Јавна здравствена установа Институт за јавно здравство Републике Српске је, у партнерству са Удружењем грађана „Викторија“, спровела биобихевиорално истраживање у популацији инјекционих корисника дрога. Главни циљ овог истраживања био је утврдити преваленцију инфекција као што су ХИВ, хепатитис Б, хепатитис Ц и сифилис у популацији инјекционих корисника дрога, као и идентификовати промјене у ризичним облицима понашања корисника дрога, које су директне посљедице програма смањења штете. Истраживање је реализовано у Бањој Луци и Бијељини. Узорак истраживања је био 260 инјекционих корисника дрога у Бањој Луци и 130 инјекционих корисника дрога у Бијељини. Истраживање је показало да је дошло до смањивања ризичног понашања у популацији инјекционих корисника дрога. У односу на 2007. годину, када 27% инјекционих корисника дрога није дијелило опрему за инјектирање дрога са другим особама, у 2009. и 2012. години број особа које не размјењују прибор за инјектирање дрога је порастао на 79% и 67%. Преваленција хепатитиса Ц у популацији инјекционих корисника дрога је 2012. године (35%) значајно мања него 2009. године (51%) и 2007. године (43%).⁵

⁴Графикон преузет из ESPAD извјештаја за 2011. годину; The 2011 ESPAD Report. Substance Use Among Students in 36 European Countries; 2011. Доступно на: <http://www.espad.org/en/Reports--Documents/ESPAD-Reports/>

⁵Подаци преузети из Нацрта финалног извјештаја „Бихевиорално и биолошко истраживање међу инјекционим корисницима дрога у Босни и Херцеговини, 2012: Студија узорковања управљаног испитаницима“.

Према подацима Јавне здравствене установе Институт за јавно здравство Републике Српске у вези са прометом и потрошњом лијекова који садрже опојне дроге од 2010. до 2013. године, а који се заснивају на подацима достављеним од апотека отвореног типа, видљива је незнатна тенденција пораста потрошње, прерачунатих дефинисаних дневних доза (ДДД)⁶, у двије терапијско-фармаколошке групе (антипсихотици и антидепресиви).

Табела 1. Упоредни подаци о годишњем промету лијекова од 2010. до 2014. године у дефинисаним дневним дозама

Редни број		Терапијско-фармаколошка група	ДДД / 1000 ст / дан				
			2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
1.	N05A	Антипсихотици	2,70	2,77	2,45	2,66	2,76
2.	N05B	Анксиолитици	23,63	27,45	24,31	23,38	25,92
3.	N06A	Антидепресиви	6,24	8,25	8,81	8,82	10,05

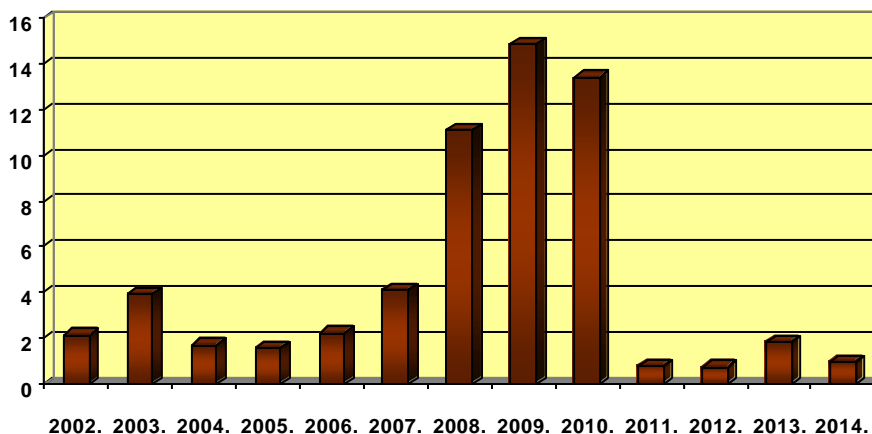
Министарство здравља и социјалне заштите, односно Јавна здравствена установа Институт за јавно здравство Републике Српске успоставило је интегрисани информациони систем за праћење појава и посљедица злоупотребе опојних дрога, којим су евидентирани лијечени зависници у Републици Српској. На основу пријава лијечених зависника, закључно са 31. децембром 2014. године, регистровано је укупно 385 лијечених зависника. С обзиром на то да је извјештавање активно почело током 2010. године, те да се у обзир мора узети и немогућност попуњавања обрасца лијечених зависника за све особе које се јаве на третман, за 310 лијечених зависника је попуњен образац лијечених зависника, док је 75 лијечених зависника регистровано у систем, али без података предвиђених образцем.

Табела 2. Број лијечених и рехабилитованих зависника због злоупотребе опојних дрога (2014. година)

Назив установе	Мушко	Женско	Укупно	%
Дом здравља Бања Лука	9	0	9	2,3
Дом здравља Бијељина	9	0	9	2,3
Дом здравља Градишка	2	1	3	0,8
Дом здравља Шамац	1	0	1	0,3
Дом здравља Требиње	4	0	4	1
Дом здравља Теслић	10	1	11	2,9
Дом здравља Дервента	8	0	8	2,1
Дом здравља Добој	58	10	68	17,7
Дом здравља Козарска Дубица	8	0	8	2,1
Дом здравља Соколац	5	0	5	1,3
Дом здравља Сребреница	2	0	2	0,5
Дом здравља Угљевик	3	0	3	0,8
Дом здравља Вишеград	1	0	1	0,3
Дом здравља Зворник	14	1	15	3,9
Општа болница Добој	19	4	23	6
Психијатријска клиника Бања Лука	141	22	163	42,3
Психијатријска клиника Соколац	2	0	2	0,5
Удружење грађана „Викторија“ Бања Лука	49	1	50	13
Укупно	345	40	385	100

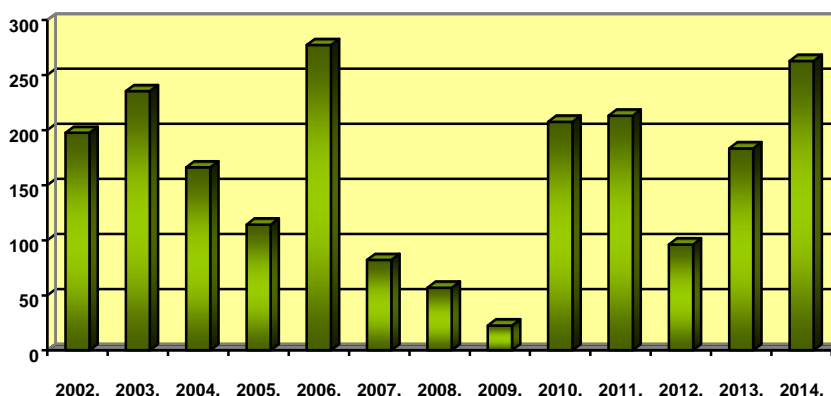
⁶ ДДД – дефинисана дневна доза, дефинише се као претпостављена просјечна дневна доза одржавања лијека за његову употребу за главну индикацију у одраслих особа.

Стање у вези са злоупотребом опојних дрога у Републици Српској показују и подаци о броју и врсти заплијењених дрога на илегалном тржишту од 2002. до 2014. године. На основу података у вези са заплијењеним количинама, констатовано је да је најраширенија злоупотреба марихуане. Хероин је друга дрога по заступљености, док је у посљедњих неколико година у фази стагнације илегална трговина кокаином, на основу чега се изводи закључак да се ово тржиште приближава европском илегалном тржишту. Упоредо са унапријеђеним техникама кријумчарења, могло би се говорити и о већој активности криминалних организација које илегално преносе све врсте наркотичких супстанци преко граница, са примјетном тенденцијом пораста из године у годину (од 2006. до 2010. године).

Слика 2. Запљена хероина од 2002. до 2014. године (у килограмима)

Међутим, повећање количине заплијењених опојних дрога (од 2006. до 2010. године) првенствено је резултат међуполицијске сарадње Министарства унутрашњих послова Републике Српске са полицијским агенцијама које се баве овом врстом проблема на међународном нивоу, као и константног стручног усавршавања полицијских службеника који раде на овим врстама послова. Такође, треба имати на уму да су од 2007. до 2010. године спроведене репресивне акције већег обима, а посљедица тих активности је законско процесуирање лица која су претходних година била умјешана у нелегалну трговину опојним дрогама, а усљед чега је евидентирано смањење количина заплијењених опојних дрога 2011. и 2012. године. Министарство унутрашњих послова Републике Српске спровело је више координисаних акција, а то је довело до прекидања кријумчарских ланаца и на регионалном и на међудржавном нивоу, те запљене значајних количина хероина, лишавања слободе и процесуирања већег броја лица која су учествовала у наведеним противзаконитим радњама.

Слика 3. Запљена марихуане од 2002. до 2014. године (у килограмима)

Иако је марихуана најраспрострањенија и најдоступнија дрога на илегалном тржишту, из претходно наведеног графичког приказа јасно се намеће закључак да су репресивне акције, спроведене током 2006. године, значајно утицале на смањење илегалне трговине овом врстом опојне дроге, с обзиром на то да је од 2007. до 2009. године дошло до пада понуде марихуане. То је резултат значајних запљена у претходном периоду и чињенице да су процесуирана лица која су претходних година била умијешана у нелегалну трговину ове врсте опојне дроге. Међутим, не треба запоставити ни чињеницу појављивања нових организованих криминалних група која се баве узгојем, прерадом и трговином марихуане, због чега количина заплијењене марихуане од 2010. до 2014. године биљежи тренд мањег пораста.

IV ВОДЕЋИ ПРИНЦИПИ

4.1. Принцип уставности и законитости

Чланом 108. Устава Републике Српске гарантовано је поштовање принципа уставности и законитости, који подразумијева да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом. Основни принципи Стратегије су у сагласности са Уставом и правним системом Републике Српске, конвенцијама Уједињених нација, прописима Европске уније и препорукама Савјета Европе.

4.2. Принцип заштите људских права

Једно од основних права које произлази из Устава Републике Српске и међународних конвенција представља право појединца, а посебно дјецe, омладине и породице, на здрав живот.

Принцип заштите људских права укључује и право сваког појединца на достојан и стручан третман и помоћ у случају болести или других угрожавајућих социјалних околности. Република Српска дужна је осигурати загарантовано право на здравствено и социјално осигурање, те истовремено смањивати социјалну искљученост појединца или група кроз обезбјеђивање једнаког приступа услугама. У вези са овим принципом потребно је унаприједити и кривично-правну заштиту затвореника зависника од дрога, којима се у затворском систему мора омогућити право на лијечење, а начини лијечења у затворском систему требало би да буду еквивалентни облицима лијечења у систему јавног здравља. Ово начело треба да омогући равноправно укључивање зависника у образовни, социјални, здравствени систем и систем запошљавања, а уједно укључује једнакоправно и коректно поступање са зависницима у кривичном поступку, током суђења и издржавања казне затвора.

Сви актери укључени у спровођење програма обавезни су чувати личне податке појединаца у складу са професионалном етиком, те одредбама Устава Републике Српске и Законом о заштити личних података.

4.3. Принцип свеобухватног и континуираног рјешавања проблема злоупотребе опојних дрога

Борба против злоупотребе опојних дрога захтијева свеобухватан приступ који злоупотребе уважава као посљедицу истовремених вишеслојних догађања на индивидуалном и ширем друштвеном плану, те у који су укључени различити актери на различитим нивоима дјеловања. Рјешавање проблема злоупотребе опојних дрога је задатак свих установа из сектора здравства, унутрашњих послова, социјалне заштите, школства, правосуђа, финансија, економије, организација цивилног друштва, појединаца, медија и цијеле заједнице. Такве сложене интервенције не може усклађивати и спроводити само једна Влада институција, већ то треба да буде задатак заједничког

координационог тијела на нивоу Републике Српске, тј. Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске.

4.4. Принцип глобалности појаве злоупотребе опојних дрога

Појава злоупотребе опојних дрога у модерном друштву је глобална појава са којом су суочене и против које се боре све земље свијета, а која улази у локалне заједнице, у породице и свакодневицу сваког појединца. Потребно је развијати све облике међународне сарадње на мултилатералном и билатералном нивоу. Сходно томе, треба да се створе могућности за активно учествовање представника Републике Српске на међународном плану и да се константно прате најновија догађања и спознаје на том подручју на глобалном нивоу.

4.5. Принцип децентрализације

Овим принципом треба да се гарантује једнака доступност различитих програма и акција у цијелој Републици Српској, у складу са стварним потребама појединих локалних заједница. На нивоу општина потребно је доносити мјере које ће се реализовати кроз активности мрежа различитих институција, те усклађивати њихово дјеловање са мјерама и дјеловањем у Републици Српској, а са циљем смањења понуде и потражње опојних дрога.

4.6. Принцип уравнотеженог и мултидисциплинарног приступа

Стратегија треба да интегрише различите приступе и да их повеже у јединствен систем за борбу против злоупотреба опојних дрога. Овај принцип укључује: примарну превенцију, мјере секундарне превенције, смањење штетних здравствених и социјалних посљедица у вези са злоупотребом опојних дрога, психосоцијални третман и лијечење, рехабилитацију, друштвену реинтеграцију зависника, као и унапређивање надзора над понудом опојних дрога са циљем смањивања доступности тих дрога.

V КЉУЧНА ПОЉА ДЈЕЛОВАЊА

5.1. Смањење потражње опојних дрога

Ради смањења потражње опојних дрога неопходно је спровести активности:

- међу младима, кроз програме превенције, рано откривање и адекватан третман, рехабилитацију и смањење нежељених посљедица узимања дрога,
- превенције зависности на радном мјесту,
- лијечења и психосоцијалних третмана, укључујући мјере третмана зависника и у оквиру казненог система,
- смањења штете настале злоупотребом опојних дрога,
- ресоцијализације и друштвене реинтеграције зависника,
- дјеловања цивилног друштва.

Циљ спровођења програма смањења потражње је постизање мјерљивог смањења злоупотребе дрога и развоја зависности. Смањење здравствених и социјалних ризика унапређивањем и развијањем савременог, интегрисаног, свеобухватног система заштите становништва треба да доведе до смањења потражње дрога. Претходно речено постиже се превенцијом зависности, раним откривањем конзумента дрога и раном интервенцијом, програмима смањења штете, лијечењима, рехабилитацијом и друштвеном реинтеграцијом зависника. Васпитно-образовни систем би требало да искористи своје могућности позитивног утицаја и помоћи ученицима у задовољавању њихових

животних потреба у процесу одрастања, те развијати самопоштовање и самопоуздање код својих ученика. Ради омогућавања што успјешнијег спровођења мјера превенције и лијечења, потребно је осигурати спровођење постојећих законских прописа, као и изравду, спровођење и одрживост квалитетних програма превенције и ране интервенције.

Будући да је породица први васпитни и заштитни фактор у развоју младе особе, нужно је посебну пажњу усмјерити на изградњу и јачање квалитетних и подстицајних односа међу њеним члановима, што укључује и побољшање родитељских знања и вјештина. Неопходно је развити програме усмјерене на развој социјалних вјештина, чији је задатак, осим превенције, створити и претпоставке за рану интервенцију у случају појаве зависничког понашања или експериментисања са дрогама, те омогућити превентивне програме за дјецу и младе, као и њихове породице.

Мјере смањења потражње морају обухватити и друге програме који су важни за здравље и рјешавање негативних навика присутних у нашем друштву. То се посебно односи на узимање алкохола, употребу дувана и дуванских производа и неких лијекова са опијатским својствима.

Будући да злоупотреба опојних дрога утиче на здравствене способности запослених, потребно је развити превентивне програме злоупотребе дрога на радном мјесту, посебно на радним мјестима са повећаним ризиком.

Лијечење и рехабилитација зависника спроводи се организовано унутар установа здравственог система, у складу са савременим знањима и протоколима познатим и признатим у круговима медицинске струке. Услуге лијечења и рехабилитације пружају мултидисциплинарни тимови састављени од професионалаца здравствене струке и сарадника психолога, социјалних радника, радних терапеута и других профила. Опијатски агонисти (метадон, бупренорфин), без обзира на то о којем облику лијека се ради, имају важну улогу у савременом приступу лијечења опијатске зависности, уз примјену других облика психосоцијалног третмана.

Само метадон, или било који други супституент, сам по себи није довољан да се промијени зависничко понашање. Зато се ови медикаменти користе да се опијатски зависници укључе у програм, након чега се супституциона терапија користи само ако је потребно, као један од елемената комплексног третмана зависника, који укључује психотерапију, едукацију и остале облике помоћи. Због сложености лијечења зависности (различити ефекти опијата агониста могу изазвати и њихове могуће злоупотребе), третман опијум агонистима треба да буде класификован као посебан програм, регулисан од надлежног министарства у складу са посебним протоколом. Протокол и смјернице морају садржавати индикације и критеријуме за улазак или напуштање програма, врсте програма, стопу рецепата за терапијске дозе, профиле стручњака задужених за различите дијелове терапијског поступка, методу узимања лијекова, вођење евиденције и стручни надзор над спровођењем програма, као и евалуацију програма. Такође, у оквиру протокола за лијечење са супституцијском терапијом обрадиће се употреба синтетских канабиноида и стандардизованих екстракта канабиноловог уља у терапијске сврхе код обољелих од малигнитета.

Програми рехабилитације и ресоцијализације могу се спроводити и изван установа здравственог система. За зависнике које је могуће мотивисати за потпуно одвикавање једна од могућности је дуготрајан боравак (до двије године) у терапијским заједницама, уз спровођење специјалних програма. Пружање одређених услуга за малољетна лица са штетном употребом алкохола, дрога или других средстава могу се спроводити кроз оснивање савјетовалишта за дјецу или дневних центара.

Терапијске заједнице могу се организовати у систему социјалне заштите и у установама за извршење кривичних санкција, а могу дјеловати и као аутономне.

За спровођење лијечења зависника од дрога у затворском систему потребно је осигурати лијечења зависности по истим принципима и условима као у јавним здравственим установама. Да би се наведени принципи и услови могли остварити, потребно је унаприједити сарадњу између система ванболничког лијечења зависности и самих служби унутар затворског система, те умрежити затворски систем са установама и организацијама које брину о зависницима, односно спроводе лијечење и психосоцијални третман. Осим оснивања посебних одјељења социотерапијског типа у оквиру казнено-поправних установа, потребно је размотрити и могућност упућивања већег броја условно отпуштених затвореника у терапијске заједнице и друге облике лијечења и збрињавања. Потребно је омогућити наставак третмана почетог изван затворских установа, али и побољшати постпенални прихват кроз бољу сарадњу правосудног и здравственог система и организација цивилног друштва.

Програми смањења штете су специфични програми намијењени активним инјекционим корисницима дрога и саставни су дио јавно-здравствених активности чији је задатак покушати приближити угрожену популацију зависника терапијским програмима и на тај начин смањити настанак штетних здравствених и социјалних посљедица насталих због употребе дрога.

Програми смањења штете обухватају различите активности, као што су информисање корисника опојних дрога о опасностима употребе дрога, сигурнијих начина употребе дрога, савјетовања, програма замјене шприца и игала, дијељења презерватива, теренског рада, програма одржавања на супституцијској терапији и дневних центара. Веома је важан интегративни приступ у пружању услуга зависницима тако да све услуге буду на једном мјесту.

Поступак лијечења и одвикавања од зависности од дрога је дуготрајан процес, чији циљ је свеобухватни приступ овом проблему са здравственог, психолошког и социјалног аспекта и то у самом планирању и изради програма лијечења, али и у програму рехабилитације и ресоцијализације зависника од дрога. Познато је да се зависници, врло често, након завршеног лијечења, не могу успјешно уклопити у друштвену средину због постојања више разлога, а један од њих је и јавно мишљење о њима, које цијелу зависничку популацију маргинализује и стигматизује.

У спровођењу програма ресоцијализације врло је важно укључивање локалне заједнице. Успјешни програми и пројекти у подручју ресоцијализације треба да значајно допринесу дестигматизацији лијечених зависника, смањењу рецидива након завршеног третмана у терапијским заједницама, те већој сензибилизацији целокупне, а посебно стручне јавности за рад на проблему социјалне реинтеграције лијечених зависника.

Пажња, такође, треба да буде усмјерена и на стално унапређивање и развијање сарадње Владиних институција, установа и организација цивилног друштва на спровођењу програма смањења потражње и понуде дрога, редовно финансирање невладиних организација и омогућавање већег прилива средстава из донаторских извора, те учествовање представника невладиних организација у координационим тијелима на републичком и локалном нивоу.

Мјере за смањење потражње дрога морају бити стално праћене, а њихови ефекти вредновани. Усклађивање са трендовима злоупотребе дрога и развоја зависности у друштву, засновано на доказима из истраживања у погледу успјешности интервенција које се тичу начина дјеловања и одговора друштва према тим изазовима, мора, такође, бити дио мјера за смањење потражње дрога.

1. Поље дјеловања: Смањење потражње опојних дрога

Циљ 1.1. Смањење броја корисника јачањем примарно-превентивног и васпитно-образовног рада са младима са циљем њихове заштите и јачања механизма одлагања првог контакта и што ранијег откривања почетних конзумента опојних дрога.

Стратешки програм: Едукација и информисање

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
1.1.1. Обука органа руковођења, стручних сарадника и наставног особља у основним и средњим школама у превенцији и раном откривању злоупотребе дрога и заштити здравља младих	1.1.1.1. Организовање једнодневних семинара; Израда приручника за наставно особље	Министарство просвјете и културе, Републички педагошки завод, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана, независни стручњаци из релевантних области	Број одржаних семинара; Број учесника семинара; Географска покривеност Републике Српске; Израђен приручник
1.1.2. Програми превенције у васпитно-образовним институцијама Републике Српске	1.1.2.1. Реализација програма „Школа без опојних дрога“	Министарство просвјете и културе, Републички педагошки завод, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана, независни стручњаци из релевантних области	Спроведена истраживања; Спроведена такмичења међу ученицима; Географска покривеност Републике Српске
	1.1.2.2. Развој и спровођење ученичких школских пројеката	Школе, ученици, стручни сарадници и наставници су носиоци активности, а партнери су одговорне институције	Број реализованих пројеката; Број укључене дјеце
	1.1.2.3. Спровођење програма вршњачке едукације	Министарство просвјете и културе, Републички педагошки завод, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана, независни стручњаци из релевантних области	Израђен и одобрен програм вршњачке едукације
1.1.3. Повећати свијест и информисаност наставног особља, младих и становништва у вези са опасностима које пријете од злоупотребе дрога	1.1.3.1. Израда промотивних материјала и организовање информативних кампања	Министарство породице, омладине и спорта, Министарство просвјете и културе, Републички педагошки завод, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана, јединице локалне	Спроведене кампање; Израђени промотивни материјали; Организована спортска такмичења

		самоуправе	
	1.1.3.2. Обука родитеља у вези са ризичним понашањем у доби адолесценције	Школске установе, здравствене установе, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана	Одржане обуке
	1.1.3.3. Подршка у раду и подстицај удружењима родитеља и пријатеља зависника	Министарство породице, омладине и спорта, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова	Подржана удружења родитеља
1.1.4. Подизање свијести становништва о здрављу и штетности злоупотребе дрога	1.1.4.1. Увођење обавезног тестирања на присуство опојних дрога за учеснике у тежим саобраћајним незгодама	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова	Уведено обавезно тестирање у процедурама поступања
	1.1.4.2. Увођење обавезног тестирања на присуство опојних дрога приликом прегледа за утврђивање способности за посједовање ватреног оружја	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова	Уведено обавезно тестирање у процедурама поступања
	1.1.4.3. Увођење обавезног тестирања на присуство опојних дрога за просветне раднике приликом систематских прегледа	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство просвјете и културе	Уведено обавезно тестирање приликом систематског прегледа
1.1.5. Запошљавање младих	1.1.5.1. Подстицај запошљавању младих	Министарство породице, омладине и спорта, Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, Завод за запошљавање, јединице локалне самоуправе	Број запослених младих
1.1.6. Осигурати континуирану циљану едукацију и усавршавање здравствених радника у области превенције злоупотребе психоактивних супстанци и проблема зависности	1.1.6.1. Развити и спроводити програме континуиране едукације здравствених радника у области превенције и лијечења болести зависности	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство просвјете и културе, Институт за заштиту здравља, Фонд здравственог осигурања, Удружење доктора медицине, Фармацеутско друштво	Развијени програми; Одржане едукације
1.1.7. Заштита здравља спортиста од злоупотребе опојних дрога	1.1.7.1. Едукација спортиста и спортских радника у вези са злоупотребом стероида	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство породице, омладине и спорта, Завод за медицину рада и спорта, здравствене	Едуковани спортисти

		установе, удр. грађана	
1.1.8. Успоставити програме за смањење штете изазване злоупотребом опојних дрога код зависника и њихових породица	1.1.8.1. Осигурати услове за супституциону терапију и обезбјеђење географске покривености	Министарство здравља и социјалне заштите, здравствене установе, центри за социјални рад	Осигурана супституциона терапија на цијелој територији Републике Српске
	1.1.8.2. Увести обавезну вакцинацију против вирусног хепатитиса за зависнике и чланове њихове уже породице	Министарство здравља и социјалне заштите, Институт за заштиту здравља, здравствене установе	Измијењен Правилник о обавезном вакцинисању против вирусног хепатитиса
	1.1.8.3. Успоставити програме за рад на терену са зависницима („outreach“ програми)	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, центри за социјални рад, удружења грађана	Успостављени програми за рад на терену; Осигуран рад drop in центара
1.1.9. Успоставити програм едукације и информисања за популацију у казнено-поправним заводима, те мјере раног откривања злоупотребе опојних дрога у казнено-поправним установама	1.1.9.1. Спровести програме превенције у казнено-поправним заводима и малољетничким домовима	Министарство правде, казнено-поправне установе, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана	Спроведени програми превенције
	1.1.9.2. Увођење програма опиоидно-супституцијске терапије (ОСТ) у КПУ и тестирање на присуство опојних дрога	Министарство правде, казнено-поправне установе, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана	Уведен програм ОСТ терапије; Број тестираних особа

Циљ 1.2. Осигурање адекватних здравствених и психосоцијалних капацитета рехабилитације и социјалне интеграције зависника ради смањења рецидива.

Стратешки програм: Рехабилитација и социјална интеграција

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
1.2.1. Осигурати капацитете за рехабилитацију и регулисати њихово дјеловање	1.2.1.1. Израда правних аката и смјерница за рад терапијских заједница	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, Министарство правде, терапијске заједнице, психијатријска клиника	Усвојени правни акти; Израђен Водич за акредитацију терапијских заједница
	1.2.1.2. Успоставити центре за рехабилитацију и терапијске заједнице како би била осигурана географска покривеност, као и дневне центре за психосоцијалну рехабилитацију	Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, јединице локалне самоуправе, терапијске заједнице	Центри за рехабилитацију и терапијске заједнице су обезбијеђени у локалним заједницама (број и географска распрострањеност), дневни центри за психосоцијалну рехабилитацију су обезбијеђени

	1.2.1.3. Успоставити механизме за праћење извршења мјера обавезног третмана у терапијским заједницама	Министарство правде, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, центри за социјални рад, терапијске заједнице	Успостављени механизми за праћење извршења мјера обавезног третмана
1.2.2. Осигурати ресоцијализацију бивших зависника и зависника на издржавању затворске казне у свим областима друштва, посебно са циљем развијања социјалних вјештина, подстицања образовања и запошљавања	1.2.2.1. Израдити смјернице за третман зависника у затворском и постпеналном систему	Министарство правде, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство унутрашњих послова, удружења грађана	Израђене смјернице

5.2. Смањење понуде опојних дрога

Смањење понуде опојних дрога подразумијева ефикасне и адекватне мјере са циљем смањења незаконите производње, трговине и дистрибуције опојних дрога и прекурсора, спречавање организованог криминала и „прања“ новца стеченог у трговини опојним дрогама. Смањење понуде опојних дрога је важан дио напора које предузима друштво да би покушало ријешити, односно задржати у друштвено прихватљивим оквирима проблем злоупотребе опојних дрога. Понуда опојних дрога у Републици Српској није изолована, те зависи и од стања на европском, односно свјетском илегалном тржишту опојних дрога. Осим наведеног, криминалитет у вези са злоупотребом дрога све се мање може посматрати у националним оквирима поједине земље, те се сузбијањем криминалитета не треба бавити изоловано, без узимања у обзир и низа других криминалних активности попут кријумчарења оружја, људи, тероризма и прања новца.

На подручју смањења понуде, односно доступности опојних дрога спроводи се читав низ активности разних друштвених субјеката. Да би се успјешно спроводиле мјере смањења понуде, те да би се ефикасно сузбијало кријумчарење опојних дрога организованих криминалних група, потребна је максимална ангажованост, међусобна координација и сарадња свих мјеродавних институција друштва, посебно републичких (Министарства унутрашњих послова, Министарства финансија, Министарства правде и других) и заједничких органа на нивоу БиХ (Управе за индиректно опорезивање и других). У том правцу потребно је подстицати сарадњу полицијских, царинских и судских институција, као и учествовање у заједничким пројектима у облику заједничких истрага, истражних тимова, успостављања мреже размјене информација у свим подручјима, тренинзима, семинарима и слично.

Употреба синтетичких дрога, као област којој се у свијету придаје посебан значај, на подручју Републике Српске преставаља нову појаву, а у великој мјери повезује се са начинима на који млади проводе своје слободно вријеме. Да би се млади заштитили од употребе синтетичких дрога, потребно је поштовати позитивна међународна искуства у информисању и превентивном раду са дјецом и младима. На овом плану, веома је значајна и међународна сарадња са Европским центром за мониторинг дрога и зависности од дрога (EMCDDA), који је – ради откривања нових врста опојних дрога које се појављују на европској сцени – успоставио тзв. систем раног упозорења, систем путем

којег се државе чланице алармирају о појави нових супстанци и потенцијално штетних нових трендова у области употребе психоактивних супстанци.

Учешће у постојећем систему Европске уније за рано упозоравање и откривање нових синтетичких дрога неопходно је и због дјелотворног спровођења казнене политике. Ово учешће повлачи и повећање оперативне способности овлашћених тијела за откривање и спречавање незаконите производње и промета синтетичких дрога. Стална истраживања у вези са ризицима и начинима употребе синтетичких дрога могу значајно допринијети превентивном раду међу циљном популацијом.

Интервенције у подручју смањења понуде дрога су континуирано и ефикасно предузимање свих законских мјера и радњи усмјерених на сузбијање незаконите производње и трговине дрогама и прекурсорима, те побољшање успјешности поступака и метода усмјерених на сузбијању незаконите производње, кријумчарења, трговине и злоупотребе дрога, те спречавање прања новца, а све у сврху сузбијања раста злоупотребе дрога и смањења криминалних активности на илегалном тржишту дрога.

Мјере и активности: досљедно и потпуно спровођење закона, перманентно сузбијање илегалне производње и промета дрога и прекурсора, примјена адекватне казнене политике, континуирано унапређивање координације активности на сузбијању злоупотребе опојних дрога, унапређивање активности на пољу међуентитетске, регионалне и међународне сарадње у борби против злоупотребе опојних дрога.

Да би се циљеви усмјерени на смањење понуде дрога спроводили, неопходно је подржати одговарајуће активности у области полицијског система. Потребно је, у оквиру већ постојећих механизма за спровођење Стратегије, ојачати административне, техничке и оперативне капацитете Тима за спровођење Стратегије, ради подизања активности на један виши ниво и сузбијања понуде опојних дрога.

Подручје дјеловања треба да буде усмјерено на:

- подизање нивоа стручног знања професионалаца и организационих способности институција и установа (полиција, царина, судови и тужилаштва) у области злоупотреба опојних дрога;
- унапређивање правне регулативе у овој области и њено усклађивање са међународним директивама и конвенцијама;
- јачање сарадње институција у спровођењу закона, континуирана истрага криминалних радњи у вези са опојним дрогама;
- адекватно кажњавање починилаца кривичних дјела илегалне производње и промета опојних дрога и прекурсора дрога, организованог криминала и „прања“ новца стеченог илегалном трговином опојним дрогама;
- континуирану едукацију запослених у институцијама и установама за спровођење закона на тему опојних дрога;
- активну сарадњу са полицијама земаља из окружења, сарадњу са Интерполом и Европолом, укључујући и размјену података из судских досијеа, у истрагама кривичних дјела ове врсте;
- укључивање припадника полиције у међународне пројекте који су посвећени борби против злоупотребе опојних дрога;
- размјену искустава, упознавање достигнућа и позитивних пракси ефикасног супротстављања против злоупотребе дрога кроз организацију образовних и студијских путовања у развијене земље.

2. Поље дјеловања: Смањење понуде опојних дрога

Циљ 2.1. Јачање капацитета истражних служби за борбу против злоупотребе дрога и ширења илегалног тржишта дрога.

Стратешки програм: Јачање капацитета

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
2.1.1. Побољшати капацитет полиције на оперативном нивоу за спровођење закона и спречавање тренда пораста изложености омладине илегалној потрошњи дрога	2.1.1.1. Сачинити анализу материјалне и техничке опремљености линија рада за супротстављање злоупотребама опојних дрога, те анализу распрострањености организованих облика злоупотребе опојних дрога	Министарство унутрашњих послова	Анализа извршена
	2.1.1.2. Набавка савремених средстава и опреме за откривање и документовање кривичних дјела у вези са злоупотребом опојних дрога	Министарство унутрашњих послова	Средства, опрема и службени пси набављени
2.1.2. Обезбиједити професионалан развој служби за примјену закона	2.1.2.1. Унапређивање и реализација основног и напредног курса за полицијске службенике	Министарство унутрашњих послова	Курсеви одржани
	2.1.2.2. Организација и извођење основних и напредних курсева за тужиоце, судије, царинске службенике и особље у затворским установама	Министарство унутрашњих послова, Окружно тужилаштво, Министарство правде	Курсеви одржани
	2.1.2.3. Организационо и кадровско јачање и оспособљавање за сузбијање уличне продаје опојних дрога	Министарство унутрашњих послова	Број откривених случајева; Број пријављених лица
	2.1.2.4. Организовање студијских посјета и других облика размјене искустава са другим полицијама	Министарство унутрашњих послова	Студијске посјете организоване и спроведене; Остварени међународни контакти
2.1.3. Повећати ефикасност кривичног поступка и повећати сарадњу између полиције, тужилаштва, царинских и правосудних органа	2.1.3.1. Перманентно пратити стање из области појављивања „нових врста опојних дрога“, те благовремено иницирати покретање поступка према мјеродавним тијелима да се исте уврсте на Листу психоактивних супстанци	Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља и социјалне заштите	Иницирани поступци уврштавања нових супстанци на Листу психоактивних супстанци; Ажурирана Листа психоактивних супстанци
	2.1.3.2. Унаприједити легислативу која се односи на опојне дроге (кривична, прекршајна и друга)	Министарство правде, Окружна тужилаштва, Министарство унутрашњих послова	Покренут поступак; Број хармонизованих прописа са ЕУ законодавством

5.3. Унапређивање координације активности на сузбијању злоупотребе опојних дрога

Мултидисциплинарни и интегративни приступ захтијева координацију свих институција, установа и организација укључених у сузбијање злоупотребе опојних дрога, са посебним нагласком на улогу јединица управе и локалне самоуправе у спровођењу активности сузбијања злоупотребе опојних дрога. У том смислу, потребно је успоставити механизам одговорности за неспровођење одређених мјера, односно нереализованих циљева из Стратегије и акционог плана појединих партнера.

Веома значајна улога Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске у спровођењу Стратегије јесте да кроз успостављене механизме координације осигура да мјере предузете ради сузбијања злоупотребе опојних дрога буду усклађене, са циљем побољшања комуникације и интерсекторске сарадње.

3. Поље дјеловања: Унапређивање координације активности на сузбијању злоупотребе опојних дрога

Циљ 3.1. Повезивање и јачање активности превенције злоупотребе дрога на локалном, регионалном, републичком и међународном нивоу.

Стратешки програм: Координација

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
3.1.1. Осигурати координисани и интересорни приступ борби против злоупотребе и промета психоактивних супстанци	3.1.1.1. Осигурати координисано спровођење Стратегије и Оперативног плана међу свим институцијама и тијелами који су укључени у борбу против злоупотребе психоактивних супстанци	Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога	Извјештај о раду Комисије
	3.1.1.2. Успоставити посебне механизме сарадње и унапређивати сарадњу између Владиног, невладиног сектора и донатора у области сузбијања злоупотребе психоактивних супстанци	Министарство унутрашњих послова, ресорна министарства и институције, удружења грађана	Потписани споразуми и обезбијеђена финансијска подршка
	3.1.1.3. Сарађивати са међународним организацијама и институцијама које се баве контролом и сузбијањем злоупотребе и промета опојних дрога	Министарство унутрашњих послова, Агенција за лијекове БиХ, Републичка управа за инспекцијске послове	Остварена сарадња
	3.1.1.4. Јачати сарадњу са институцијама сусједних земаља, као и са земљама ЕУ, које се баве лијечењем зависности и рехабилитацијом	Министарство здравља и социјалне заштите, ресорна министарства, удружења грађана	Остварена сарадња

	3.1.1.5. Израдити програме и учествовати у медијским и промотивним активностима у обиљежавању међународно значајних датума	Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога, ресорна министарства, удружења грађана	Обиљежени међународно значајни датуми
--	--	---	---------------------------------------

5.4. Унапређивање активности на пољу међуентитетске, регионалне и међународне сарадње у борби против злоупотреба опојних дрога

Унапређивање сарадње подразумијева успостављање комуникације, размјену информација, података и искустава између одговарајућих тијела задужених за борбу против злоупотребе опојних дрога са циљем оснаживања билатералне и сарадње са међународним организацијама и другим факторима као што су: Канцеларија за дроге и криминал Уједињених нација⁷, Комисија за опојне дроге⁸, Међународни одбор за контролу наркотика⁹, Свјетска здравствена организација¹⁰, Свјетска царинска организација¹¹, Помпиду група Вијећа Европе¹², Интерпол, SELEC центар¹³, и агенције Европске уније (Европол, Eurojust, EMCDDA¹⁴).

Укључивањем у међународне активности на подручју сузбијања злоупотребе опојних дрога и посљедица њиховог узимања, Република Српска настоји активно учествовати у рјешавању штете повезане са употребом и злоупотребом дрога у креирању политике и савременим приступима усвајањем примјера добре праксе других држава.

⁷ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC).

⁸ Commission on Narcotic Drugs (CND).

⁹ International Narcotics Control Board (INCB).

¹⁰ World Health Organization (WHO).

¹¹ World Custom Organization (WCO).

¹² Pompidou Group, Council of Europe.

¹³ South European Law Enforcement Center (SELEC).

¹⁴ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA).

4. Поље дјеловања: Унапређивање активности на пољу међуентитетске, регионалне и међународне сарадње у борби против злоупотреба опојних дрога

Циљ 4.1. Јачање капацитета одговорних институција са циљем контроле и сузбијања злоупотребе опојних дрога.

Стратешки програм: Јачање капацитета

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
4.1.1. Активна сарадња са полицијама земаља из окружења, Европолом, Интерполом, укључујући и размјену података из судских досијеа у истрагама ове врсте криминала	4.1.1.1. Упућивање полицијских службеника на обуку у иностранство, у складу са међународним програмом за контролу дрога	Министарство унутрашњих послова	Број обука; Број полазника
	4.1.1.2. Укључивање у међународне операције и пројекте борбе против недозвољене трговине дрога и прекурсора	Министарство унутрашњих послова, Републичка управа за инспекцијске послове	Број операција и пројеката
	4.1.1.3. Организација регионалне конференције безбједносних агенција сусједних земаља на тему стања криминалитета злоупотребе дрога	Министарство унутрашњих послова	Регионална конференција организована

5.5. Праћење, информациони систем, истраживање и евалуација у области злоупотребе опојних дрога

Праћење и прикупљање мјеродавних података битно је за доношење квалитетних одлука на нивоу Републике Српске и на локалном нивоу. Евалуација програма омогућава мјерење њихове успјешности, те пружа објективне информације у погледу рационалног трошења средстава. Спровођење истраживања у области кретања трендова злоупотребе опојних дрога представља основу за развој смјерница за кључна поља дјеловања и планирање програма са циљем побољшања здравља и смањења злоупотребе опојних дрога у општој популацији и посебним социјалним групама. Систем праћења, информисања, истраживања и оцјењивања на подручју опојних дрога континуирани је процес који подразумијева унапређивање система информисања и прикупљања података, размјену информација између различитих носилаца, дефинисање евалуацијских оквира и стандарда и спровођење истраживања, као и успостављање стабилне финансијске основе за њихово спровођење.

У складу са стандардима Европске уније, структура прикупљања података треба да се заснива на пет кључних епидемиолошких индикатора EMCDDA-а (истраживања дрога у општој популацији, проблематична употреба дрога, смрти повезане са употребом дрога, захтјеви за лијечење, заразне болести повезане са употребом опојних дрога) путем којих се осигурава поређење података са другим европским земљама.

Обједињавање информација, података, спроведених активности из различитих подручја омогућава униформно повезивање, праћење и употребу података. Основни циљ – квалитетно

прикупљених податка, јесте пружање мјеродавних информација које ће омогућити доносиоцима одлука да креирају релевантне мјере, те да спроводе стратешке циљеве у области злоупотребе дрога.

Успостављање Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Владе Републике Српске оснажило је међуинституционалну и мултисекторску сарадњу, те омогућило праћење великог броја реализованих активности повезаних са Стратегијом. Редовни извјештаји Комисије о активностима реализованим кроз институције, установе и цивилни сектор пружају велики број информација грађанима Републике Српске, са циљем развоја свијести о појавама које се односе на злоупотребу опојних дрога. Истовремено, успостављање активне сарадње међу представницима различитих установа омогућило је ефикасну размјену информација ради континуираног праћења реализованих активности.

Успостављањем регистра лијечених зависника у ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске створени су предуслови за систематско прикупљање података у вези са лијеченим зависницима, праћењу трендова зависности, лијечењу, ризичном понашању и социодемографским карактеристикама зависника. Континуираним унапређивањем и ширењем мреже извјештавања добиће се подаци значајни за праћење трендова зависности, креирање смјерница за специфичне програме, те развијање извјештавања у области кључних епидемиолошких индикатора значајних за EMCDDA.

Да би се дефинисале мјере засноване на реалним потребама локалних заједница, које би биле усмјерене на утврђене проблеме и факторе који утичу на њих, потребно је координисано спроводити периодична истраживања. Према индикаторима значајним за извјештавање према EMCDDA, битно је радити на развоју и унапређивању истраживачке методологије, те спроводити истраживања међу различитим циљним популацијама (општа популација, средњошколци, студенти, зависници и сл.). Развој употребне вриједности података са циљем њихове што веће искористивости у погледу креирања и спровођења програма заснованих на доказима, али и са циљем евалуације спроведених мјера, уско је повезан са квалитетом научноистраживачког рада и размјеном информација у вези са реализованим активностима у области опојних дрога.

Посебна пажња се, такође, придаје праћењу спровођења политика и стратешких докумената, квалитета и ефикасности различитих програма и пројеката на подручју смањења потражње дрога, те јавних трошкова за сузбијање злоупотребе опојних дрога у Републици Српској и у локалним заједницама.

У оквиру реализације програма и пројеката који се односе на информационо-комуникационе технологије, а који се односе на регистре и базе података органа и институција Републике Српске, неопходно је поступати по важећој легислативи и правним актима који уређују ову област.

5. Поље дјеловања: Праћење, информациони систем, истраживање и евалуација у области злоупотребе опојних дрога

Циљ 1.5. Успостављање интегрисаног информационог система и инструмената за адекватан мониторинг злоупотребе опојних дрога.

Стратешки програм: Успостављање

<i>Кључне средњорочне мјере за реализацију циља</i>	<i>Активности за спровођење</i>	<i>Носиоци активности и партнери</i>	<i>Индикатори спровођења</i>
5.1.1. Успостављање интегрисаног информационог система за праћење појава и посљедица злоупотребе опојних дрога	5.1.1.1. Израда организационе структуре и оперативног плана за успостављање интегрисаног информационог система	Комисија за сузбијање злоупотреба опојних дрога	Организациона структура и оперативни план израђени
	5.1.1.2. Израда индикатора за праћење појаве злоупотребе опојних дрога (према захтјевима EMCDDA-а)	Комисија за сузбијање злоупотреба опојних дрога; Министарство здравља и социјалне заштите	Индикатори израђени; Индикатори за Атлас упитник израђен
	5.1.1.3. Унапређивање вођење регистра особа лијечених због злоупотребе опојних дрога	ЈЗУ Институт за јавно здравство	Регистар унапријеђен и редовно се води
	5.1.1.4. Усклађивање постојећег система извјештавања у подручју лијечених зависника / регистра са ТДИ Стандардним протоколом 3,0	Министарство здравља и социјалне заштите, ЈЗУ Институт за јавно здравство	Систем усклађен и редовно се води
	5.1.1.5. Развијање и увођење евиденције лијечених зависника у казнено-поправним установама	Министарство правде, Министарство здравља и социјалне заштите	Евиденција развијена и уведена у КПУ
	5.1.1.6. Израда годишњег прегледа о стању злоупотребе опојних дрога у Републици Српској	ЈЗУ Институт за јавно здравство, Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога	Годишњи преглед се сачињава и дају се препоруке
5.1.2. Спровођење истраживања у пољу болести зависности од дрога са циљем унапређивања програма превенције, лијечења, третмана и рехабилитације	5.1.2.1. Реализовати истраживање о присутности опојних дрога у школским објектима у основним и средњим школама у Републици Српској	Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога, ресорна министарства, ЈЗУ Институт за јавно здравство, удружења грађана	Реализована истраживања
5.1.3. Евалуација исхода и утицаја стратегије, програма и акционих планова на појаву и посљедице злоупотреба опојних дрога, те постигнуте ефекте и промјене у Републици Српској	5.1.3.1. Израда логичког модела за евалуацију исхода и утицаја стратешких докумената	Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога	Логички модел израђен; Извјештај евалуације
	5.1.3.2. Организовање годишњег симпозијума на тему стања злоупотреба дрога	Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога, удружења грађана	Годишњи симпозијум организован

VI УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕСНИКА У ПРОЦЕСУ РЕАЛИЗАЦИЈЕ И КООРДИНАЦИЈА АКТИВНОСТИ

6.1. Влада Републике Српске

У складу са Законом, Влада Републике Српске предлаже Народној скупштини Републике Српске стратегију надзора над опојним дрогама и сузбијању злоупотреба опојних дрога за одређени период. Поред тога, именује Комисију за сузбијање злоупотреба опојних дрога Владе Републике Српске, те усваја Оперативни план за реализацију Стратегије, који израђује и предлаже Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске. Влада Републике Српске, такође, учествује у обезбјеђивању потребних кадровских, материјалних и финансијских предуслова за реализацију планова и активности дефинисаних у Оперативном плану за реализацију Стратегије.

6.2. Министарство здравља и социјалне заштите

Министарство здравља и социјалне заштите учествује, преко свог представника, у раду Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске у изради Оперативног плана за реализацију Стратегије. Поред тога, стара се о реализацији мјера и активности које су фокусиране на смањење потражње опојних дрога кроз програме превенције злоупотребе дрога и програме промоције здравих животних стилова. Циљна популација према којој су усмјерене активности су млади и групе са ризичним понашањем. Министарство здравља и социјалне заштите се стара о усвајању и примјени савремених дијагностичких и терапијских третмана и лијечења зависника, рехабилитацији и ресоцијализацији зависника и смањењу нежељених посљедица узимања опојних дрога. Ово министарство ће, кроз своје програме, радити на јачању партнерства са Владиним институцијама, невладиним организацијама, те кроз сарадњу са васпитно-образовним установама, породицом, вјерским заједницама, правосудним институцијама, полицијом и царином и другим субјектима активно учествовати у борби против злоупотребе опојних дрога.

Ово министарство, такође, учествује у спровођењу истраживања у области кретања трендова злоупотребе опојних дрога, која представљају основу за развој смјерница за кључна поља дјеловања и планирање програма са циљем побољшања здравља и смањења злоупотребе опојних дрога у популацији и групама под повећаним ризиком. Систем праћења, информисања, истраживања и оцјењивања на подручју опојних дрога континуирани је процес који подразумева унапређивање система информисања и прикупљања података, размјену информација између различитих носилаца, дефинисање евалуацијских оквира и стандарда, спровођење истраживања, као и успостављање стабилне финансијске основе за њихово спровођење.

6.3. Министарство просвјете и културе

Министарство просвјете и културе и Републички педагошки завод Републике Српске континуирано раде на осавремењавању наставних планова и програма. Посебна пажња посвећује се наставним садржајима који се односе на превенцију злоупотребе опојних дрога. У 2010. и 2012. години измијењени су наставни планови и програми за биологију у шестом и седмом разреду основне школе и уведене наставне теме из ове области.

У наредном периоду Министарство просвјете и културе ће радити на анализама наставних планова и програма, а школе ће кроз редовне наставне садржаје и ваннаставне активности код дјецe развијати здраве стилове живота и социјалне вјештине које ће помоћи превазилажењу ризика одрастања, укључујући и употребу средстава зависности. Школе ће континуирано сарађивати и унапређивати сарадњу са институцијама здравствене и социјалне заштите, полицијом и

правосудним институцијама и невладиним организацијама, а посебна пажња посветиће се унапређивању сарадње породице и школе при образовању и васпитању ученика.

6.4. Министарство унутрашњих послова

Министарство унутрашњих послова ће у континуитету радити на смањењу понуде опојних дрога, примјењујући адекватне одредбе закона који регулишу ову област, интензивирајући акције полиције и сарадњу са тужилаштвима, царином и правосудним институцијама. Наведеним активностима ово министарство ће допринијети побољшању дјелотворности и ефикасности полиције у примјени закона и активностима које су усмјерене против незаконите производње, трговине опојним дрогама, промета прекурсора и синтетичких дрога које се увозе у Републику Српску – БиХ, као и „прања“ новца који је стечен у трговини опојним дрогама. Оваквим приступом Министарство унутрашњих послова ће постићи контролу и ефикасно откривати учеснике у организованом криминалу, коришћењем постојећих инструмената и оквира, успостављањем међуентитетске, регионалне и међународне сарадње, као и тражењем начина за интензивирање превентивних акција против нарко-криминала. Министарство унутрашњих послова ће разрадити начине и могућности сарадње са службама социјалне и здравствене заштите, васпитно-образовним установама, породицом, вјерским заједницама, правосудним институцијама, царином и невладиним организацијама.

У саставу Министарства унутрашњих послова успостављен је Тим за праћење спровођења Стратегије, чији је задатак да обавља стручне, административне и техничке послове у стварању услова за рад Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске.

6.5. Министарство породице, омладине и спорта

Министарство породице, омладине и спорта ће, у склопу својих редовних програмских активности, приликом спортских или омладинских манифестација од општинског, регионалног и републичког значаја, водити активности са циљем сузбијања злоупотребе опојних дрога међу младима. Спроводиће и активности на унапређивању заштите дјецe, омладине и породице кроз програме едукације о превенцији злоупотреба опојних дрога. Такође, ово министарство ће подржати пројекте и активности у области подршке породици, које имају циљ борбу против зависности од опојних дрога.

Министарство породице, омладине и спорта ће сарађивати са службама социјалне и здравствене заштите, васпитно-образовним установама, правосудним институцијама, полицијом и невладиним организацијама у сузбијању злоупотреба дрога.

6.6. Министарство правде

Министарство правде ће израдити свој програм за сузбијање злоупотреба дрога у Републици Српској. Тим програмом ће дефинисати активности којима ће се континуирано радити на смањењу понуде опојних дрога, примјењујући адекватне одредбе закона који регулишу ову област, али такође и рад на превенцији злоупотребе опојних дрога међу младима. Стога, у спровођењу закона и упутстава у оквиру правосудног система и полиције, те код усклађивања законодавства, треба да се уважавају потребе ране интервенције, могућност примјене алтернативних санкција, промоција и упућивање зависника на третман у систем социјалне бриге или друге помоћи, као ефикасне мјере са аспекта ране интервенције, лијечења зависника и превенције рецидива.

Министарство правде ће израдити свој програм за сузбијање злоупотребе дрога у КПУ Републике Српске. Код усклађивања законодавства, треба да се уважавају потребе ране интервенције,

могућност примјене алтернативних санкција, промоција и упућивање зависника на третман у систем социјалне бриге или друге помоћи, као ефикасне мјере са аспекта ране интервенције, лијечења зависника и превенције рецидива.

6.7. Тужилаштва

Тужилаштва Републике Српске ће континуирано радити на смањењу понуде опојних дрога кроз децидирану примјену закона, те развијати сарадњу, прије свега, са полицијом, царином и правосудним институцијама.

6.8. Невладин сектор

Изградњом и јачањем невладиних организација које у свом програму рада пажњу посвећују смањењу злоупотребе опојних дрога постићи ће се значајан допринос у области примарне превенције, пружања помоћи зависницима и њиховим породицама, као и превенцији ризичног понашања и заразних болести у популацији зависника.

Невладине организације ће, приликом дефинисања пројеката и активности, узимати у обзир примјере добре праксе и активности невладиних организација у земљама окружења. Под овим се подразумијева дефинисање програма смањења штете који су уврштени у националне стратегије неких држава и који су подршка зависницима који не одговарају на примјењене класичне рестриктивне методе. Суштински задатак ових програма је покушати приближити тешко доступну популацију зависника терапијским програмима и тако смањити штету по њихово здравље, те смањити њихове незаконите активности.

Други стратешки правац у организовању активности невладиних организација биће оснивање удружења родитеља и породица зависника. Оваква удружења имају велику улогу у пружању подршке зависницима у поступку ресоцијализације након завршених третмана, као и развијању сарадње између цивилног друштва и јавних институција. Кривична дјела која често изврше зависници санкционишу се затворским казнама и они заврше у казним установама и затворима. Таквој групи затвореника потребно је у затворима омогућити третман, савјетовање и програме смањења штете.

Реализација Стратегије захтијева уравнотежен, мултидисциплинаран и интегративни приступ, координацију свих тијела укључених у борби против зависности, републичке и локалне власти, невладиних организација, вјерских заједница и различитих грађанских иницијатива у тој области.

VII ОРГАНИЗАЦИЈА И ДЈЕЛОКРУГ РАДА ВЛАДИНИХ ТИЈЕЛА

7.1. Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске

Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске састављена је од представника институција: Министарства унутрашњих послова, Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства просвјете и културе, Министарства породице, омладине и спорта, Министарства финансија, Министарства правде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства управе и локалне самоуправе, Републичко тужилаштво, Републичке управе за инспекцијске послове, Одбора за здравство, рад и социјалну политику Народне скупштине Републике Српске, Одбора за питање дјецe, младих и спорта Народне скупштине Републике Српске и представника невладиних организација.

Задаци Комисије су:

- израда стратегије надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за одређени период,
- израда оперативног плана за реализацију Стратегије,
- истраживања, анализа и праћење појава злоупотребе опојних дрога у Републици Српској,
- разматрање мјера, активности и постигнутих резултата у реализацији програма за сузбијање злоупотребе опојних дрога које припремају и спроводе јавне институције, установе и невладине организације,
- координација активности и успостављање сарадње са надлежним институцијама у Републици Српској, Босни и Херцеговини и међународним организацијама у области превенције злоупотребе опојних дрога и
- да врши мониторинг и евалуацију реализације циљева Стратегије и предлаже нове акције и мјере.

7.2. Тим за праћење спровођења Стратегије надзора над опојним дрогама

Тим за праћење спровођења Стратегије надзора над опојним дрогама формиран је унутар Министарства унутрашњих послова Републике Српске ради оперативне, стручне и техничке подршке Комисији за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске у праћењу спровођења Стратегије.

Задаци Тима су:

- обавља стручне, административне и техничке послове у вези са радом Комисије,
- успоставља и развија систем прикупљања и обраде података у вези са појавом злоупотребе опојних дрога у Републици Српској,
- припрема и доставља извјештаје и информације Комисије према одборима Народне скупштине и Влади Републике Српске о спроведеним активностима у реализацији Стратегије и Оперативног плана Стратегије, као и о раду саме Комисије,
- обавља и остале послове у вези са сузбијањем злоупотребе опојних дрога које му повјери Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске.

Руководилац Тима одговоран је за свој рад министру унутрашњих послова. Тим чине полицијски службеници са искуством у раду у областима злоупотребе опојних дрога.

Полицијски службеници обављају послове координације и континуирано се усавршавају у обављању својих послова.

VIII ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

За спровођење Стратегије потребно је осигурати финансијска средства која ће омогућити квалитетно спровођење Стратегије, у складу са дјелокругом рада и обавезама појединих носилаца укључених у спровођење Стратегије.

Средства за спровођење Стратегије треба да планирају носиоци активности Стратегије правовремено, на својим буџетским позицијама кроз редовну процедуру израде буџета за сваку годину, путем буџетског захтјева, уважавајући трогодишњи циклус буџетског планирања Републике Српске.

Градови и општине, такође ће у складу са својим надлежностима додјеленим законом и финансијским могућностима пружати подршку за реализацију мјера и активности дефинисаних у Стратегији.

Као додатни извори финансирања користиће се средства од игара на срећу, средства међународних организација – UNODC, Европске уније, Вијећа Европе, као и средства добијена од других донатора и из других извора.

IX ОПЕРАТИВНИ ПЛАН

Оперативним планом за реализацију Стратегије надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској детаљно ће се описати мјере и активности за остварење дефинисаних циљева, носиоци активности и партнери, као и временски оквир за њихово спровођење.

Оперативни план за реализацију Стратегије надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској израђује Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске, а усваја Влада Републике Српске. Оперативни план се ради за период од годину дана и то крајем године за наредну годину.

X ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске прати реализацију Стратегије и једном годишње израђује извјештај о спровођењу Стратегије и Оперативног плана Стратегије, који ће достављати одборима Народне скупштине: Одбору за здравство, рад и социјалну политику, Одбору за безбједност, Одбору за питање дјецe, младих и спорта и Одбору за образовање, науку, културу и информисање.

Комисија за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске једном годишње подноси на усвајање Влади Републике Српске и Информацију о спроведеним активностима из Стратегије и Оперативног плана Стратегије, као и о раду Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога Републике Српске.

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ - Број 56

Понедељак, 11. јул 2016. године

БАЊА ЛУКА

Број 56 Год. XXV

1003

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 182. и члана 186. ст. 1. и 2. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 31/11), Народна скупштина Републике Српске, на Тринаестој сједници, одржаној 23. јуна 2016. године, донијела је с л њ е д е ћ у

О Д Л У К У

О УСВАЈАЊУ СТРАТЕГИЈЕ НАДЗОРА НАД ОПОЈНИМ ДРОГАМА И СУЗБИЈАЊА ЗЛОУПОТРЕБЕ ОПОЈНИХ ДРОГА У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ ОД 2016. ДО 2021. ГОДИНЕ

I

Народна скупштина Републике Српске усваја Стратегију надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској од 2016. до 2021. године.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 02/1-021-795/16

Бања Лука 23. јуна 2016. године

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.